

RAADSVRAGEN met ANTWOORD

Nummer : 204-47
Onderwerp : Preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs
Portefeuillehouder : Ton van Nieuwkerk/Luzette kroon
Datum : 15 juni 2019

Beantwoording schriftelijke vragen van de fractie D66Waterland over het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs 2019-2022

In het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs 2019-2022 (PenHplan) worden de resultaten van het EMOVO onderzoek van de GGD Zaanstreek-Waterland gebruikt om conclusies te trekken over het beleid van de afgelopen jaren en om doelstellingen van toekomst beleid te formuleren. De D66fractie is kritisch over het gebruik van deze cijfers.

In het PenHplan lezen we namelijk dat er in 2016 voor is gekozen om naast een anonieme onderzoek ook een niet-anoniem onderzoek uit te voeren. De niet-anonieme onderzoeksresultaten wijken aantoonbaar af van de anonieme onderzoeksresultaten. Dit jaar voert de GGD weer onderzoek uit op basis van anonieme afname zodat een betrouwbare vergelijking weer mogelijk is.

1. Hoe wijken de niet-anonieme onderzoeksresultaten af van de anonieme onderzoeksresultaten en welk effect heeft deze afwijking gehad op de resultaten van 2015-2016?

Antwoord vraag 1:

Wij hebben uw vraag uitgezet bij de GGD Zaanstreek-Waterland. Zij hebben het volgende aangegeven: In 2015-2016 bleken de niet-anonieme resultaten veelal te rooskleurig, maar niet consequent dezelfde richting op en was de vertekening groter in klas 4 dan in klas 2. Omdat we de waarheid niet kennen hebben we ons gebaseerd op:

- vergelijking van de resultaten van GGD Zaanstreek-Waterland (ZW) met GGD Gooi & Vechtstreek en GGD Hollands Noorden (HN).
- vergelijking tussen ZW en HN in de tijd (2013 en 2015-2016)
- onderzoek van GGD Hollands Midden naar gelijktijdig uitgevoerd anoniem en niet-anoniem onderzoek

Zie ook de bijlage van 'Waterland Jeugdmonitor 2015-2016' en vooral bladzijde 19.

2. Ondanks de geconstateerde afwijking wordt nog wel de conclusie getrokken dat het drank- en drugsgebruik is afgenomen. In hoeverre is deze conclusie dan nog betrouwbaar?

Antwoord vraag 2:

De GGD heeft de gemeente aangeraden varen op de resultaten van 2013-2014. Dit is ook de reden dat we de ambities hebben vastgesteld op de cijfers van 2013-2014. De cijfers van 2015-2016 laten een daling zien. Uit de landelijke cijfers blijkt een daling te zien voor alle leeftijden tussen de 13-16 jaar. Deze is ook te verwachten voor Waterland, aangezien de alcohol leeftijd in 2014 is verhoogd naar 18 jaar.

3. In 2019 komen de nieuwe EMOVO onderzoeksresultaten op basis van de een niet-anonieme onderzoeksmethode. Wanneer komen deze resultaten beschikbaar?

Antwoord vraag 3:

De Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 wordt anoniem afgenomen in het najaar van 2019. Het onderzoek wordt landelijk door alle GGD-en afgenomen. De resultaten komen landelijk en regionaal (het niveau van Zaanstreek-Waterland) beschikbaar vanaf 9 juni 2020. Lokaal worden de resultaten vóór de zomer van 2020 verwacht.

4. De onderzoeksresultaten van dit jaar kunnen een andere trend blootleggen over het gebruik van drank en drugs, zeker gezien de geconstateerde afwijking in de methode van afname in 2016. Hoe worden deze nieuwe, mogelijk gewijzigde inzichten meegenomen in het beleid de komende jaren?

Antwoord vraag 4:

De resultaten worden vergeleken met landelijke cijfers en met de cijfers van 2013-2014. Daarnaast is altijd de mogelijkheid om onze doelstellingen aan te passen en/of over te gaan tot andere preventiemaatregelen. Er is goed contact met de collega's van de GGD en Brijder Jeugd, onder ander via het kernteam DHW en Drugs, waarin uitvoeringsafspraken worden gemaakt en besproken en waarin ook de voortgang wordt gemonitord.

5. De cijfers van EMOVO (zowel de anonieme als de niet-anonieme resultaten) laten beduidend lagere percentages zien over het gebruik van alcohol en drugs dan de eveneens in het PenHplan beschreven "Peiling PanelWizard" van het ministerie van VWS. Zo laat laatst genoemde onderzoek voor 2011 een percentage van 75% zien van jongeren die de afgelopen maand alcohol hebben gedronken en voor 2015 59%, terwijl dit in het EMOVO onderzoek respectievelijk 58% is (voor 2010) en 23% (voor 2015-2016). Welke verklaring heeft u voor deze verschillen?

Antwoord vraag 5:

Om onduidelijk te voorkomen, willen wij eerst aangeven dat de cijfers die u in uw vraag benoemd niet uit de 'Peiling PanelWizard in opdracht van het Ministerie van Volksgezond, Welzijn en Sport, november 2018' komen, maar deze cijfers zijn opgenomen in de 'Evaluatie Drank- en Horecawet van het Ministerie van Volksgezond, Welzijn en Sport, brief van 16 december 2016'. De cijfers volgen uit het 'Peilstationsonderzoek Scholieren/Leefstijlmonitor, Trimbos-instituut i.s.m. RIVM, 2015 (Peilstationsonderzoek 2015).

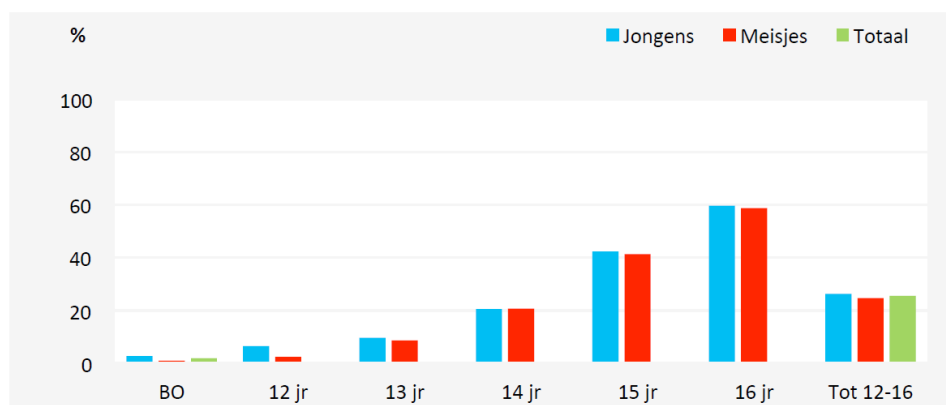
De resultaten uit het Peilstationsonderzoek 2015 zijn landelijk en gebaseerd op jongeren van 16 jaar. De cijfers van de Gezondheidsmonitor Jeugd / Emovo-onderzoek zijn gebaseerd op jongeren uit klas 2 en klas 4 (13 t/m 16jaar) van Waterland. Nogmaals willen wij aangeven dat we uitgaan van de cijfers van 2013-2014, toen was het voor Waterland 33%

Ter informatie onderstaande informatie uit het Peilstationsonderzoek 2015 van het Trimbos. Zoals de cijfers laten zien is de leeftijd erg bepalend.

Alcoholgebruik in de afgelopen maand

Een kwart van de leerlingen van 12 tot en met 16 jaar (26%) heeft in de maand voorafgaand aan het onderzoek alcohol gedronken (figuur 4.2, bijlage tabel 4.2). In het basisonderwijs geldt dit voor twee procent. Met elk jaar dat jongeren ouder worden verdubbelt het percentage dat in de afgelopen maand alcohol heeft gedronken tot de leeftijd van 16 jaar. Op 16-jarige leeftijd heeft 59 procent de afgelopen maand alcohol gedronken.

Figuur 4.2: Maandprevalentie van alcoholgebruik, basisonderwijs naar geslacht en voortgezet onderwijs naar leeftijd en geslacht (%)

6. Hoe groot acht u de waarschijnlijkheid dat de EMOVO onderzoeksresultaten een te positief beeld van het alcohol- en drugsgebruik in Waterland laten zien?

Antwoord vraag 6:

Wij hebben uw vraag uitgezet bij de GGD Zaanstreek-Waterland. Monique Heemskerk, onderzoeker bij de GGD, heeft het volgende aangegeven:

‘Ik ken de waarheid niet. Daarom doe ik onderzoek. Ik denk dat we met de Gezondheidsmonitor Jeugd in 2019, afgenomen in de klas (serieuze setting), met een hoge respons (dankzij de scholen), anoniem, in aanwezigheid van een mentor voor de orde en een GGD-medewerker voor informatieve vragen en bescherming van de privacy tijdens het invullen, met een inleiding voor de leerlingen over het doel, in samenwerking met RIVM/ Trimbos en alle GGD'en van Nederland, met een whatsapp nummer van een Jeugdarts voor nazorg, goede kwaliteit leveren. Daarbij blijken de cijfers van de onderzoeken verrassend robuust. En zijn de resultaten goed vergelijkbaar met andere anonieme onderzoeken. Dichter bij de waarheid kunnen we, denk ik, alleen komen met metingen in plaats van met vragenlijsten, maar daaraan kleven veel praktische bezwaren. Gezien de wijziging van de Drank- en Horecawet per 1-1-2014 verwacht ik een verdere daling van de alcoholconsumptie’.

Wij sluiten ons aan bij Monique Heemskerk, we kennen de waarheid niet. Wij denken dat we met dit anonieme onderzoek een goed beeld krijgen van het alcohol- en drugsgebruik voor jongeren tussen de 13 en 16 jaar. Daarentegen zijn wij er ons zeker van bewust dat we er nog niet zijn en blijven ons al gemeente in zetten op de preventie kant door de jongeren en hun ouders te informeren.